

26 Μαΐου, 1993

[ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ, ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ, ΠΟΓΙΑΤΖΗΣ, ΑΡΤΕΜΗΣ, ΚΩΝΣΤΑ-
ΝΤΙΝΙΔΗΣ Δ/στές]

MARGAL LTD.,

Εφεσείοντες - Αιτητές,

v.

ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ,

Εφεσίβλητης-Καθ' ης η αίτηση.

(Αναθεωρητική Έφεση Αρ. 919).

Διοικητικό Δίκαιο — Πλάνη αναφορικά με τα πραγματικά γεγονότα
— Ωδήγησε σε ακυρότητα της διοικητικής απόφασης.

Διοικητικό Δίκαιο — Δικαστικός έλεγχος — Ασκείται στην περίπτωση που διαπιστώνεται πλάνη αναφορικά με τα πραγματικά γεγονότα υπό του Διοικητικού Οργάνου — Αρχές που εφαρμόζονται.

5

Υπεράκτιες Εταιρείες — Άδεια για σύσταση υπεράκτιας εταιρείας και ακύρωση της άδειας σε μεταγενέστερο στάδιο — Η ακύρωση θεωρείται ακραίο μέτρο και πρέπει να επιλέγεται με φειδώ.

Την 14ην Φεβρουαρίου 1985, η εφεσείουσα εταιρεία ειδοποίησε την Κεντρική Τράπεζα ότι σκοπεύει να ιδρύσει υπεράκτια εταιρεία στην Κύπρο και εξηγήσει ότι τρόπος λειτουργίας της ήταν να θέτει παραγγελίες σε κυπριακές εταιρείες, οι οποίες στη συνέχεια θα θέτουν παραγγελίες σε εργοστάσια του εξωτερικού, και η εξαγωγή και πώληση στο εξωτερικό των εμπορευμάτων που θα έφθαναν στην Κύπρο σαν αποτέλεσμα των παραγγελιών αυτών. Όταν πήρε καταφατική απάντηση υπέβαλε αίτηση στην Κεντρική Τράπεζα για παραχώρηση άδειας δυνάμει του άρθρου 10 του περί Ελέγχου Συναλλάγματος Νόμου Κεφ. 199. Η αίτηση εγκρίθηκε υπό τον όρο, μεταξύ άλλων, ότι οι σκοποί της εταιρείας θα περιορίζονταν σε δραστηριότητες εκτός Κύπρου.

10

15

20

Αρχίζοντας την λειτουργία της, η εφεσείουσα εταιρεία έθεσε παραγγελία στην κυπριακή εταιρεία Μ. Ντ. Νικολαΐδης Λτδ. που εισήγαγε εμπορεύματα στην Κύπρο τα οποία τοποθετήθηκαν σε αποθήκη αποταμίευσης για εξαγωγή από την εφεσείουσα εταιρεία. Το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας ήταν απρόθυμο να εκδώσει άδεια εξαγωγής λόγω της υπεράκτιας ιδιότητας της εφεσείουσας εταιρείας και υπέδειξε την χρησιμοποίηση κυπριακών εταιρειών που θα εμφανίζονταν στα ειδικά έντυπα ως πωλητές/εξαγωγείς. Η εφεσείουσα εταιρεία ακολούθησε την υπόδειξη αυτή

25

5 θέτοντας παραγγελίες στην εταιρεία Μ. Ντ. Νικολαΐδης Λτδ και τα εμπορεύματα εξάγονταν ως εάν οι πωλητές/εξαγωγείς ήταν διάφορες κυπριακές εταιρείες. Όμως λόγω του ότι δεν πιστώνονταν οι κυπριακές εταιρείες που εμφανίζονταν ως πωλητές με το τίμημα των εμπορευμάτων δημιουργήθηκε πρόβλημα από την Κεντρική Τράπεζα.

10 Η εφεσείουσα εταιρεία με επιστολή της ημερ. 14/1/1986 αφού εξήγησε προς την Κεντρική Τράπεζα τον τρόπο λειτουργίας της σημειώνοντας πως ο πραγματικός εξαγωγέας των εμπορευμάτων ήταν η ίδια, ζήτησε εξουσιοδότηση για συνέχιση των δραστηριοτήτων της.

15 Η Κεντρική Τράπεζα αφού διαπίστωσε πως το πρόβλημα αφορούσε την διαδικασία εξαγωγής εισηγήθηκε σαν ενδεχομένως καλύτερη διαδικασία την εμφάνιση ως αποστολέα (consignor) του ίδιου του κύριου προμηθευτή και ως παραλήπτη (consignee) της εφεσείουσας εταιρείας και σε σημειώμά του πληροφόρησε την εφεσείουσα εταιρεία ότι θα συζητούσε το θέμα με το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας για εξασφάλιση έγκρισής του. Στο ίδιο σημείωμα ανέφερε επίσης ότι οι ίδιοι οι προμηθευτές και κατά συνέπεια και η κυπριακή οικονομία απεκόμιζαν οικονομικό όφελος από τις πληρωμές στους κύριους προμηθευτές.

25 Προωθήθηκε λύση του προβλήματος και η Κεντρική Τράπεζα καθόριζε σε επιστολή της προς την εφεσείουσα εταιρεία την διαδικασία εξαγωγής σύμφωνα με την εισήγησή της. Εξασφαλίστηκε επίσης η γραπτή συγκατάθεση του Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας και του Τελωνείου.

30 Παράλληλα προς την προώθηση λύσης του προβλήματος, η Κεντρική Τράπεζα ζήτησε εξηγήσεις από την τράπεζα της εφεσείουσας εταιρείας σε σχέση με τη βεβαίωση της σε αριθμό εντύπου C.D.3 ότι το τίμημα της εξαγωγής πιστώθηκε σε ξένο συνάλλαγμα στο λογαριασμό υπεράκτιας εταιρείας που περιγραφόταν σαν εξαγωγέας, ενώ στα έντυπα φαίνονταν ως πωλητές/εξαγωγείς κυπριακές εταιρείες. Η Κεντρική Τράπεζα με επιστολή της ημερ. 6/5/1986 ανέφερε πως η βεβαίωση του εντύπου C.D.3 όπως την έκαμνε η τράπεζα της εφεσείουσας εταιρείας ήταν αντίθετη προς την συνήθη τραπεζική πρακτική και προς τον περί Ελέγχου Συναλλάγματος Νόμο.

40 Στη συνέχεια η Κεντρική Τράπεζα, ζήτησε σε δύο περιπτώσεις πληροφορίες και στοιχεία αναφορικά με τις εξαγωγές που πραγματοποίησε η εφεσείουσα εταιρεία από την ίδρυσή της, πράγμα το οποίο έπραξε η εφεσείουσα εταιρεία επαναλαμβάνοντας ότι ενεργούσε πάντα με τις οδηγίες του αρμοδίου υπουργείου, ζητώντας επίσης να της υποδειχθεί η ορθή διαδικασία.

45 Η εταιρεία Μ. Ντ. Νικολαΐδης Λτδ πληροφόρησε την Κεντρική Τράπεζα ότι είχε ήδη εισπράξει προμήθεια. Επίσης η τράπεζα της εφεσείουσας εταιρείας πληροφόρησε την Κεντρική Τράπεζα ότι το

κόστος που προέκυπτε από την συναλλαγματική διαφορά μεταξύ αγοράς και πώλησης το υψίστατο η εφεσείουσα εταιρεία.

Με επιστολή της ημερ. 30/1/1987 που συντάχθηκε σαν αποτέλεσμα πρακτικού ημερ. 14/1/1987, η Κεντρική Τράπεζα γνωστοποίησε προς την εφεσείουσα εταιρεία την απόφασή της να προχωρήσει στην ακύρωση της άδειας με βάση το άρθρο 40 του Κεφ. 199, λόγω μη συμμόρφωσής της προς τους όρους της άδειας.

Το πρωτόδικο Δικαστήριο επικύρωσε την απόφαση της Κεντρικής Τράπεζας.

Σε έφεση εναντίον της πρωτόδικης απόφασης, η εφεσείουσα εταιρεία ισχυρίσθηκε ότι η ακύρωση της άδειας αποτελούσε:

1. Άσκηση με ανεπίτρεπτο τρόπο της διακριτικής εξουσίας της διοίκησης.

2. Παραβίαση των αρχών της καλής πίστης.

3. Άρνηση φυσικής δικαιοσύνης λόγω μη δυνατότητας να ακουστεί.

4. Πλάνη περί τα πράγματα.

Η Κεντρική Τράπεζα ισχυρίσθηκε ότι η διαπιστωθείσα πλάνη ήταν επουσιώδης και ότι το γεγονός ότι η εφεσείουσα εταιρεία ενήργησε έξω από το υπεράκτιο πλαίσιο ήταν αρκετό να δικαιολογήσει την ακύρωση της άδειας που της δόθηκε.

Το Ανώτατο Δικαστήριο ακύρωσε την πρωτόδικη απόφαση και αποφάνθηκε ότι:

1. Μόνο ένα μέρος του πρακτικού που οδήγησε στην επίδικη απόφαση μπορεί να θεωρηθεί ότι ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα, όπως φαίνεται από το περιεχόμενό του. Η παράγραφος 2 του πρακτικού εμφανίζει την εταιρεία Μ. Ντ. Νικολαΐδης Ατδ να μη εισπράττει κέρδος αντίθετα προς την γραπτή δήλωση της εφεσείουσας εταιρείας, την προσωπική διαβεβαίωση του δικηγόρου της και την διαβεβαίωση της εταιρείας Μ. Ντ. Νικολαΐδης Ατδ. Επίσης αναφέρει ότι η εταιρεία Μ. Ντ. Νικολαΐδης Ατδ επωμίζετο το συναλλαγματικό κόστος παρά την διαβεβαίωση της τράπεζας της εφεσείουσας εταιρείας ότι το κόστος αυτό το υψίστατο η εφεσείουσα εταιρεία.

2. Στην πρωτόδικη απόφαση ενώ γίνεται αναφορά στα ουσιώδη γεγονότα δεν γίνεται δεκτό ότι το αιτιολογικό της επίδικης απόφασης στηρίχθηκε πάνω σε λανθασμένα και παραπλανητικά γεγονότα. Τα δύο γεγονότα της παραγράφου 2 του πρακτικού δεν ήταν υπαρκτά.

3. Ο τρόπος λειτουργίας της εφεσείουσας εταιρείας ήταν

γνωστός τουλάχιστον ένα χρόνο πριν την λήψη της επίδικης απόφασης και αν η ουσία του θέματος ήταν πράγματι η λειτουργία της εφεσείουσας εταιρείας εκτός του υπεράκτιου πλαισίου της, ο χειρισμός θα έπρεπε λογικά να είναι διαφορετικός.

5 4. Υπήρχε η διαπίστωση της Κεντρικής Τράπεζας πως προέκυπτε κέρδος για κύριους προμηθευτές από τον τρόπο λειτουργίας της εφεσείουσας εταιρείας.

10 5. Η τελική διαφορετική εκτίμηση ως προς τις επιπτώσεις της δράσης της εφεσείουσας εταιρείας δεν μπορεί παρά να αποδοθεί σε μεταγενέστερα στοιχεία που καταγράφονται ως δεδομένα στο πρακτικό της 14/1/1987.

15 6. Το ακραίο μέτρο της ακύρωσης της άδειας πρέπει να επιλέγεται με φειδώ. Γι' αυτό και αν ακόμη η Κεντρική Τράπεζα δεν θα ήταν διατεθειμένη να επιτρέψει την συνέχιση της λειτουργίας της εφεσείουσας εταιρείας με τον τρόπο που περιγράφηκε, εκείνο που έπρεπε να κάμει ήταν να ξεκαθαρίσει την θέση της πως στο μέλλον δεν θα δεχόταν οτιδήποτε λιγότερο από την λειτουργία της εταιρείας μέσα στο υπεράκτιο πλαίσιο της και όχι να προβεί στην ακύρωση της άδειας.

20 7. Ο ρόλος του Δικαστηρίου είναι ελεγκτικός και στην απουσία πλάνης θα ενεργούσε εκτός των πλαισίων της δικαιοδοσίας του αν διατύπωνε άποψη ή αν πιθανολογούσε ως προς τον τρόπο άσκησης της διακριτικής ευχέρειας της Κεντρικής Τράπεζας.

25 8. Στην παρούσα περίπτωση διαπιστώθηκε πλάνη ως προς τα πραγματικά γεγονότα που επηρέασε προς την κατεύθυνση λήψης της απόφασης γι' αυτό και η προσβαλλόμενη απόφαση της Κεντρικής Τράπεζας ακυρώνεται, με έξοδα υπέρ της εφεσείουσας.

Η έφεση επιτυγχάνει με έξοδα υπέρ των εφεσειόντων.

30 Υποθέσεις που αναφέρθηκαν:

Karayiannis & Another v. Republic (1980) 3 CLR 108.

York International v. Central Bank (1987) 3 CLR 933.

Έφεση.

35 Έφεση εναντίον της απόφασης Δικαστή του Ανωτάτου Δικαστηρίου Κύπρου (Παλαδόπουλος, Δ.) που δόθηκε στις 31 Μαρτίου, 1989 (Προσφυγή αρ. 213/87) με την οποία απορρίφθηκε η προσφυγή των εφεσειόντων κατά της ακύρωσης της παραχωρηθείσας σ' αυτούς άδειας δυνάμει του άρθρου 10 του περί Ελέγχου Συναλλάγματος
40 Νόμου Κεφ. 199.

A. Ταλιαδώρος με M. Χαραλαμπίδου (δ/δα), για την εφεσείουσα εταιρεία.

A. Ευαγγέλου, Εισαγγελέας της Δημοκρατίας με Στ. Χ" Γιάννη - Ιωσήφ (κα) για την εφεσίβλητη.

Cur. adv. vult. 5

ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ, Δ: Την απόφαση του Δικαστηρίου θα δώσει ο δικαστής Γ. Κωνσταντινίδης.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, Δ: Η Εφεσείουσα εταιρεία συνεστήθη ως "υπεράκτια εταιρεία" μετά την παραχώρηση άδειας από την Κεντρική Τράπεζα δυνάμει του άρθρου 10 του περι Ελέγχου Συναλλάγματος Νόμου Κεφ. 199. Η άδεια αφορούσε στην προσυπογραφή του Ιδρυτικού Εγγράφου και του Καταστατικού της Εταιρείας από δύο μη κατοίκους της Κύπρου που ήταν και οι μόνοι μέτοχοί της. Η παραχωρηθείσα άδεια ακυρώθηκε με απόφαση της Κεντρικής Τράπεζας. Η έφεση στρέφεται κατά την πρωτόδικης απόφασης με την οποία επικυρώθηκε η ακύρωση. 10 15

Είναι απαραίτητο, πριν από οτιδήποτε άλλο, να προσδιοριστεί η φύση της προσβαλλόμενης απόφασης, ιδιαίτερα έχοντας υπόψη τους λόγους έφεσης και τα επιχειρήματα που αναπτύχθηκαν στα πλαίσιά τους. Ήταν το εναλλακτικό επιχείρημα της εφεσείουσας εταιρείας πως δεν συνυπήρχαν οι προϋποθέσεις των γενικών αρχών του διοικητικού δικαίου σε σχέση με την ανάκληση διοικητικής απόφασης και μάλιστα νόμιμης. 20 25

Δεν βρισκόμαστε μπροστά σε ανάκληση της απόφασης με την οποία παραχωρήθηκε η αρχική άδεια στην εφεσείουσα εταιρεία. Η προσβαλλόμενη απόφαση δεν λήφθηκε εξ αιτίας παραγόντων σχετικών προς την παροχή της αρχικής άδειας και δεν εξαφάνισε την άδεια εκείνη εξ αρχής όπως θα ήταν η συνέπεια αν ανακαλείτο η αρχική απόφαση. Η προσβαλλόμενη απόφαση λήφθηκε για λόγους που αναφέρονται στις δραστηριότητες της εταιρείας μετά την παραχώρηση της άδειας και επέφερε αποτελέ- 30

5 ματα, όχι αναδρομικά αλλά από την ημέρα της έκδοσής της. Το άρθρο 40 του Νόμου του Κεφ. 199 παρέχει στην Κεντρική Τράπεζα τη διακριτική εξουσία για την ακύρωση αδειών που παραχωρεί και ήταν ακριβώς κατ' επίκληση εκείνου του άρθρου που η άδεια ακυρώθηκε.

10 Έγινε εκτεταμένη αναφορά στις αρχές που διέπουν την άσκηση της διακριτικής εξουσίας της διοίκησης και στις περιστάσεις κάτω από τις οποίες δικαιολογείται παρέμβαση του Δικαστηρίου. Ειδικά, σε σχέση με θέματα που
15 άπτονται του άρθρου 10 και στη συνέχεια του άρθρου 40 του Κεφ. 199 αναφέρθηκαν οι υποθέσεις *Karayiannis and Another v. Republic* (1980) 3 CLR 108, και *York International v. Central Bank* (1987) 3 CLR 933. Ήταν η θέση της εφεσείουσας εταιρείας πως η διακριτική εξουσία
20 της διοίκησης ασκήθηκε με τρόπο ανεπίτρεπτο, πως η ακύρωση της άδειας ήταν αντίθετη προς τις αρχές της καλής πίστης και ακόμα πως δεν της δόθηκε, κατά παράβαση των αρχών της φυσικής δικαιοσύνης ή τουλάχιστον κατά παράβαση του καθήκοντος της διοίκησης για διεξαγωγή
25 δέουσας έρευνας, η δυνατότητα να ακουστούν. Ήταν όμως το κεντρικό σημείο της επιχειρηματολογίας της πως, ανεξάρτητα από τα πιο πάνω, τελικά η απόφαση ήταν το αποτέλεσμα πλάνης περί τα πράγματα.

25 Πρέπει να δούμε τα γεγονότα με τη χρονολογική τους σειρά και μάλιστα με κάποια λεπτομέρεια. Την 14 Φεβρουαρίου 1985 ο δικηγόρος κ. Πλατρίτης απέστειλε στην Κεντρική Τράπεζα την ακόλουθη επιστολή (τεκμήριο 30).

30 "Παρακαλώ όπως με πληροφορήσετε περί του ακολούθου ζητήματος προς πληροφορία πελατών μου οι οποίοι σκοπεύουν να ιδρύσουν υπεράκτια εταιρεία εν Κύπρω.

35 Οι ως άνω πελάται μου προτίθενται να θέτουν παραγγελίας εις ημεδαπές εταιρείας ή πρόσωπα οι οποίοι θα θέτουν παραγγελίας εις εργοστάσια του εξωτερικού και αφού αι εν λόγω παραγγελίαι εκτελεστούν και τα εμπορεύματα αφιχθούν εις Κύπρον να τίθενται εις

bonded warehouses και να πωλούνται και εξάγονται εις το εξωτερικόν αφού βεβαίως γίνονται αι αναγκαίαι διευθετήσεις για την μεταβίβασιν των εγγράφων από τις ως άνω εταιρείες ή πρόσωπα εις τους πελάτας μου.

Νοείται ότι εν ουδεμία περιπτώσει τα ως άνω εμπορεύματα ή μέρη αυτών θα κατασκευάζονται ή παράγονται εις Κύπρον." 5

Η απάντηση ήταν καταφατική. Ο μόνος όρος που τη συνόδευσε ήταν πως η πληρωμή θα έπρεπε να γινόταν πάντα σε ξένο συνάλλαγμα. Ακολούθησε η υποβολή αίτησης για παραχώρηση άδειας δυνάμει του άρθρου 10 του Κεφ. 199 στην οποία επισυνάφθηκαν, μεταξύ άλλων, το Ιδρυτικό Έγγραφο και το Καταστατικό της υπό ίδρυση εταιρείας. Έχει γίνει ιδιαίτερη αναφορά στον "υπεράκτιο όρο" του Ιδρυτικού Εγγράφου σύμφωνα με τον οποίο όλες οι δραστηριότητες της εταιρείας, με την εξαίρεση εκείνων που αναφέρονται στη διεύθυνση και στη διαχείρισή της, θα διεξάγονται αποκλειστικά και μόνο εκτός Κύπρου αλλά και στην παράγραφο 3(β) σύμφωνα με την οποία περιλαμβάνονται στους σκοπούς της εταιρείας η εισαγωγή από οποιαδήποτε χώρα του κόσμου ανταλλακτικών αυτοκινήτων και άλλων μηχανημάτων και η επανεξαγωγή τους σε οποιαδήποτε χώρα του κόσμου. Η αίτηση της εφεσείουσας εταιρείας εγκρίθηκε υπό τον όρο, μεταξύ άλλων, ότι οι σκοποί της εταιρείας θα περιορίζονται σε δραστηριότητες εκτός Κύπρου. 10 15 20 25

Δεν έχει αμφισβητηθεί ότι η εταιρεία άρχισε τη λειτουργία της μέσα στο πνεύμα των δύο επιστολών που αναφέραμε. Έθεσε παραγγελία στην κυπριακή εταιρεία Μ.Ντ. Νικολαΐδης Λτδ που εισήγαγε εμπορεύματα στην Κύπρο και τα τοποθέτησε σε αποθήκη αποταμίευσης για εξαγωγή από την εφεσείουσα εταιρεία. Δημιουργήθηκε, όμως, πρόβλημα. Το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας ήταν απρόθυμο να εκδώσει τέτοια άδεια εξαγωγής εφόσον η εφεσείουσα εταιρεία ήταν υπεράκτια (βλ. τεκμήριο 7B). Οι ενστάσεις του Υπουργείου συνοδεύτηκαν, σύμφωνα με τον ισχυρισμό της εταιρείας, από εισήγηση 30 35

- για χρησιμοποίηση ημεδαπών εταιρειών που θα εμφανίζονταν στα ειδικά έντυπα εξαγωγής (C.D.3) ως πωλητές/εξαγωγείς. Η εταιρεία ακολούθησε, όπως υποστήριξε, την υπόδειξη. Έθετε παραγγελίες στην Μ. Ντ. Νικολαΐδης
- 5 Λτδ, τα εμπορεύματα που ήταν πάντα ξένης κατασκευής και προέλευσης, τοποθετούνταν σε αποθήκες αποταμίευσης και εξαγόταν ως εάν οι πωλητές/εξαγωγείς τους να ήταν, σε εκείνο το στάδιο, η κυπριακή εταιρεία Ακκίς Export και αργότερα άλλες κυπριακές εταιρείες.
- 10 Όπως, όμως, προκύπτει (Βλ. τεκμήριο 4) δημιουργήθηκαν άλλης φύσης προβλήματα, από την ίδια την Κεντρική Τράπεζα αυτή τη φορά· κυρίως γιατί με το τίμημα των εμπορευμάτων δεν πιστώνονταν οι κυπριακές εταιρείες που εμφανίζονταν να είναι οι πωλητές αλλά η εφεσείουσα
- 15 εταιρεία.

- Η εφεσείουσα εταιρεία, με την επιστολή της προς την Κεντρική Τράπεζα ημερομηνίας 14 Ιανουαρίου 1986, εξήγησε ακριβώς τον τρόπο λειτουργίας της. Δεν παρέλειψε
- 20 να σημειώσει πως εκείνη ήταν ο πραγματικός εξαγωγέας των εμπορευμάτων. Επικαλέστηκε την επιστολή της Κεντρικής Τράπεζας ημερομηνίας 22 Φεβρουαρίου 1985 και ζήτησε εξουσιοδότηση για να συνεχίσει. Η αντίδραση του Λειτουργού της Τράπεζας κ. Στ. Νίκολσον που επελήφθη
- 25 του θέματος, δεν ήταν αρνητική. Σε σημειώμά του ημερομηνίας 18 Ιανουαρίου 1986 (Βλ. τεκμήριο 27), διαβάζουμε πως το πρόβλημα της εφεσείουσας εταιρείας αφορούσε στη διαδικασία εξαγωγής. Κατά τη γνώμη του οι μέθοδοι που χρησιμοποιήθηκαν ήταν αντικανονικές (irregular)
- 30 αλλά ενόψει του ότι εξαγόταν αποταμιευθέντα εμπορεύματα μή κυπριακής προέλευσης, του ότι η εφεσείουσα εταιρεία πλήρωνε τους κύπριους προμηθευτές με ξένο συνάλλαγμα και, τελικά, του ότι οι κύπριοι προμηθευτές, και συνεπώς και η κυπριακή οικονομία, απεκόμιζαν κέρδος από αυτές τις πληρωμές, κατέγραψε την άποψή του ως προς το ποιά θα μπορούσε να ήταν η λύση. Σημειώνει
- 35 πως πληροφόρησε το δικηγόρο της εταιρείας ότι ενδεχομένως η καλύτερη διαδικασία θα ήταν να εμφανίζεται στα έντυπα C.D.3 ως αποστολέας (consignor) ο ίδιος ο κύ-

προς προμηθευτής και ως παραλήπτης (consignee) η εφεσείουσα εταιρεία. Καταλήγει το σημείωμα πως ο κ. Νίκολσον ανέλαβε να συζητήσει το θέμα με το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας προκειμένου να εξασφαλίσει την έγκρισή του.

5

Πράγματι προωθήθηκε λύση πάνω στις πιο πάνω γραμμές. Στάλθηκε από την Κεντρική Τράπεζα σχέδιο επιστολής προς την εφεσείουσα εταιρεία που θα καθόριζε τη διαδικασία επανεξαγωγής που θα ακολουθείτο όπως την εισηγήθηκε ο κ. Νίκολσον και εξασφαλίστηκε η γραπτή συγκατάθεση του Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας και του Τελωνείου. [(Βλ. Τεκμήριο 6, 8(α) και 8(β)]. Δεν ενημερώθηκε όμως η εταιρεία για τις διεργασίες αυτές ούτε της δόθηκε απάντηση είτε στην επιστολή της ημερομηνίας 14 Ιανουαρίου 1986 είτε ως προς όσα την πληροφόρησε ο κ. Νίκολσον, σύμφωνα με το σημείωμα της 18 Ιανουαρίου 1986.

10

15

Η Κεντρική Τράπεζα, παράλληλα με την προώθηση της λύσης που προαναφέραμε, ζήτησε εξηγήσεις από την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδας, με την οποία συνεργαζόταν η εφεσείουσα εταιρεία, σε σχέση με τη βεβαίωσή της σε αριθμό εντύπων C.D.3 ότι το τίμημα της εξαγωγής πιστώθηκε σε ξένο συνάλλαγμα στο λογαριασμό υπεράκτιας εταιρείας που περιγράφεται ως εξαγωγέας ενώ στα έντυπα φαίνονταν ως πωλητές/αποστολείς κυπριακές εταιρείες. Πρέπει να σημειωθεί πως την επιστολή αυτή [τεκμήριο 8 (α)] την υπέγραψε μαζί με το λειτουργό κ. Ι. Πάσιο και ο ίδιος ο κ. Νίκολσον, για να εξηγηθεί η απορία που εξέφρασε η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (Ε.Τ.Ε) όπως αυτή διαφαίνεται πίσω από τις γραμμές της απάντησης της [τεκμήριο 7(γ)]. Εξήγησε η Ε.Τ.Ε. τη διαδικασία που ακολουθείται προσθέτοντας πως ήταν φανερό ότι ο κ. Νίκολσον ήταν ήδη ενήμερος. Εκείνη η αλληλογραφία έκλεισε με την επιστολή της Κεντρικής Τράπεζας ημερομηνίας 6 Μαΐου 1986. Καταλήγει η επιστολή εκείνη πως η βεβαίωση του εντύπου C.D.3 όπως την έκαμνε η Ε.Τ.Ε ήταν αντίθετη προς τη συνήθη τραπεζική πρακτική και ακόμα προς τον περι Ελέγχου Συναλλάγματος Νόμο σύμφωνα με τον

20

25

30

35

οποίο κανένα πρόσωπο στη Δημοκρατία δεν θα προβαίνει σε οποιαδήποτε ενέργεια που θα συνεπάγεται πληρωμή προς μη κάτοικο ή σε πίστη μη κατοίκου εκτός με την άδεια της Κεντρικής Τράπεζας.

5

Την 23 Μαΐου 1986, η εφεσείουσα εταιρεία διαμαρτυρήθηκε γιατί δεν πήρε απάντηση στην επιστολή της ημερομηνίας 14 Ιανουαρίου 1986 ιδιαίτερα αφού, ενόψει της επιστολής της Κεντρικής Τράπεζας ημερομηνίας 6 Μαΐου 1986, η Ε.Τ.Ε. διέκοψε τις τραπεζικές διευκολύνσεις που της παρείχε. Η Κεντρική Τράπεζα απάντησε την επομένη, 10 όχι όμως για να ενημερώσει την εφεσείουσα εταιρεία ως προς την κατάληξη της άποψης του κ. Νίκολσον αναφορικά με τη διαδικασία που θα ακολουθείτο. Ζήτησε από την εφεσείουσα εταιρεία συγκεκριμένες πληροφορίες αναφορικά με τις εξαγωγές που πραγματοποίησε από την ημέρα 15 της ίδρυσής της. Την 17 Ιουνίου 1986 η εφεσείουσα εταιρεία έστειλε τα στοιχεία επαναλαμβάνοντας πως υιοθέτησε τη συγκεκριμένη διαδικασία εξαγωγών μετά από οδηγίες του Τμήματος Αδειών Εξαγωγών του Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας. Αυτή τη φορά κατονόμασε 20 και το λειτουργό που, κατά τον ισχυρισμό της, της έδωσε τις οδηγίες. Αναφέρθηκε επίσης στη συνάντηση του Διευθυντή της εταιρείας με τον κ. Νίκολσον τον Ιανουάριο του 1986 και στα όσα λέχθηκαν τότε και ζήτησε για μια ακόμα φορά να της υποδειχθεί η διαδικασία που θα έπρεπε να 25 ακολουθηθεί.

Ούτε αυτή τη φορά δόθηκε απάντηση στην εφεσείουσα εταιρεία πάνω στο θέμα που έθεσε. Τις 13 Σεπτεμβρίου 1986 η Κεντρική Τράπεζα, με νέα επιστολή της, ζήτησε διευκρινίσεις και επιπρόσθετα στοιχεία που τελικά της δόθηκαν, με κάποια καθυστέρηση στις 25 Οκτωβρίου 1986. 30 Και αυτή τη φορά η εφεσείουσα εταιρεία ζήτησε να της υποδειχθεί η ορθή διαδικασία.

Την 17 Νοεμβρίου 1986 η Κεντρική Τράπεζα με επιστολή της προς την εταιρεία Μ. Ντ. Μιχαηλίδης Λτδ ζήτησε εξηγήσεις σε σχέση με την αντίληψή της ότι οι εισπράξεις της από την εφεσείουσα εταιρεία κάλυπταν μόνο την αξία 35

εισαγωγής των εμπορευμάτων. Δεν εξηγείται πως σχηματίστηκε αυτή η εντύπωση αφού ήδη η εφεσείουσα εταιρεία με την επιστολή της ημερομηνίας 14 Ιανουαρίου 1986 ανέφερε πως η εταιρεία Μ. Ντ. Μιχαηλίδης Λτδ εισέπραττε ποσοστιαίο κέρδος. Εν πάση περιπτώσει, η εταιρεία Μ. Ντ. Νικολαΐδης Λτδ με την απάντησή της ημερομηνίας 16 Δεκεμβρίου 1986 πληροφόρησε την Κεντρική Τράπεζα ότι είχε ήδη εισπράξει προμήθεια ύψους £1,118. 5

Στις 24 Νοεμβρίου 1986 η Κεντρική Τράπεζα ζήτησε παρόμοιες πληροφορίες από την Ε.Τ.Ε. Εκείνο που, όπως θα δούμε, συζητήθηκε ιδιαίτερα, είναι η κατάληξη της απάντησης της ΕΤΕ ημερομηνίας 12 Δεκεμβρίου 1986 σύμφωνα με την οποία το κόστος που προέκυπτε από τη συναλλαγματική διαφορά μεταξύ αγοράς και πώλησης, το υφίστατο η εταιρεία Μ. Ντ. Νικολαΐδης Λτδ. 10 15

Την 14 Ιανουαρίου 1987 συντάχθηκε από τους Ι. Πάσιο και Στ. Νίκολσον πρακτικό, που όσο και αν είναι αρκετά μακροσκελές, είναι απαραίτητο να το παραθέσουμε αυτούσιο.

ΠΡΑΚΤΙΚΟ 20

Θέμα: Λειτουργία και υπόσταση της Margal Ltd.
Τόπος και ημ: Γραφείο Βοηθού Διευθυντή ΤΕΕ στις 14.1.87.

Παρόντες: Κύριοι Ι. Πάσιος και Στ. Ε. Νίκολσον.

Την συζήτηση ξεκίνησε ο κ. Νίκολσον ο οποίος έκανε μια εκτενή αναφορά στον τρόπο λειτουργίας της Margal. Ακολούθως η συζήτηση περιορίστηκε στα ακόλουθα σημεία:

1. Η εταιρεία χωρίς την άδειά μας αλλά απλώς με βάση την έκφραση μιας γενικής πολιτικής της Κεντρικής Τράπεζας - βλ. επιστολή μας FD/725A 22/2/ 30

1985 - αγόραζε από Κυπρίους (κκ. Μ.Ντ. Νικολαΐδης Λτδ) εμπορεύματα μη Κυπριακής προέλευσης από αποθήκες αποταμίευσης (BONDED) για επανεξαγωγή.

5 2. Οι αγορές αυτές γίνονταν χωρίς οι κ.κ. Μ.Ντ. Νικολαΐδης Λτδ να εισπράττουν οποιοδήποτε κέρδος από την εταιρεία αντίθετα με την γραπτή δήλωση της Margal - βλ. επιστολή τους ημ. 14.1.86 και την
10 προσωπική διαβεβαίωση του κ. Πλατρίτη. Πέραν τούτου οι κκ. Μ.Ντ. Νικολαΐδης επωμίζονταν και το συναλλαγματικό κόστος αγοράς/πώλησης συναλλάγματος - βλ. επιστολή Ε.Τ.Ε. ημ. 12.12.86.

15 3. Η εταιρεία, από τα πρώτα στάδια της λειτουργίας της μέχρι σήμερα, χρησιμοποίησε επανηλειμμένα διάφορες Κυπριακές εταιρείες (residents) ως πωλητές αποστολές πάνω στα έντυπα εξαγωγών CD3 κατά παράβαση των υπαρχουσών κανονισμών και νόμου. Πέραν τούτου πρέπει να τονισθεί ότι οι Κυπριακές εταιρείες αυτές χρησιμοποιήθηκαν εντελώς
20 εικονικά μια και ούτε αγόραζαν ούτε και πωλούσαν εμπορεύματα όπως ξεκάθαρα εξυπακουόταν από τα σχετικά έντυπα CD3.

25 Με βάση τα πιο πάνω και ιδιαίτερα τα σημεία (2) και (3), προέκυψε το συμπέρασμα ότι η Margal επιδίδεται σε εμπορικές πράξεις με κύπριους (είτε πραγματικές είτε εικονικές) που αποτέλεσμα έχουν να ζημιώνουν οι επιτόπιες εταιρείες και άρα τα γενικότερα οικονομικά συμφέροντα της Δημοκρατίας. Πέραν τούτου, με βάση
30 την ανάλυση των εργασιών της Margal, έγινε ξεκάθαρο ότι η εταιρεία, από την πρώτη ημέρα λειτουργίας της μέχρι σήμερα, συνέχεια εργαζόταν σε βάρος των αποθεματικών της Δημοκρατίας.

35 Με το συμπέρασμα αυτό υπόψη, ο κ. Νίκολσον ανάφερε ότι η Κεντρική Τράπεζα πρέπει να πάρει τέτοια μέτρα ώστε να μὴν αφεθῆ η Margal να συνεχίσει τον παράτυπο τρόπο λειτουργίας της. Αρχικά ετέθη το ερώ-

τημα αν υπήρχαν περιθώρια ρύθμισης των πιο πάνω παρατυπιών. Η απάντηση στο ερώτημα αυτό ήταν αρνητική μια και η όλη υφή και τρόπος λειτουργίας της Margal από την αρχή μέχρι σήμερα ήταν να εκμεταλλεύεται τις σχέσεις της με τις Κυπριακές εταιρείες εις βάρος αυτών και κατ' επέκταση των Κυπριακών οικονομικών συμφερόντων. Έχοντας καταλήξει σ' αυτό το συμπέρασμα ο κ. Νίκολσον ανέφερε ότι η μόνη διέξοδος που παραμένει στη Κεντρική Τράπεζα, αφού πλέον έχει ολοκληρωθεί η έρευνά μας και οι επαφές μας με την Margal την Ε.Τ.Ε. και τους κκ Μ. Ντ. Νικολαΐδη και μια και τα στοιχεία μας έχουν επαληθευθεί, είναι η ακύρωση, βάσει του άρθρου 40 το Κεφ. 199, της άδειας μας προς την Margal. Ο κ. Πάσιος συμφώνησε οπότε αποφασίστηκε και η έκδοση σχετικής επιστολής προς την εταιρεία".

Το τελευταίο έγγραφο στο οποίο χρειάζεται να αναφερθούμε, σ' αυτό το στάδιο, είναι η επιστολή ημερομηνίας 30 Ιανουαρίου 1987 (τεκμήριο 20) που συντάχθηκε ως αποτέλεσμα του πρακτικού που παραθέσαμε. Αποτελεί τη γνωστοποίηση προς την εφεσείουσα εταιρεία της προσβαλλόμενης απόφασης για το λόγο ότι δεν είχε συμμορφωθεί προς τους όρους της άδειας. Η εφεσείουσα εταιρεία εξέφρασε την κατάπληξή της για την κατάληξη του θέματος και ακολούθησε αλληλογραφία στις λεπτομέρειες της οποίας δεν είναι ανάγκη να επεκταθούμε.

Έχει καταφανεί πως από το περιεχόμενο του πρακτικού που περιέχει το συλλογισμό που οδήγησε στην προσβαλλόμενη απόφαση, μπορούν να θεωρηθούν ότι αποδίδουν την πραγματικότητα μόνο εκείνα που γνωστοποιήθηκαν στην Κεντρική Τράπεζα από την εφεσείουσα εταιρεία, ευθύς εξ αρχής. Οι παράγραφοι (1) και (3), περιγράφουν τον τρόπο λειτουργίας της εφεσείουσας εταιρείας όπως η ίδια τον περιέγραψε στην επιστολή της ημερομηνίας 14 Ιανουαρίου 1986. Είναι ακριβώς αυτό τον τρόπο λειτουργίας που είχε υπόψη του ο κ. Νίκολσον όταν χαρακτήριζε το πρόβλημα ως διαδικαστικό και όταν εισηγήτο μέθοδο επίλυσής του.

Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 2 εμφανίζει την εταιρεία Μ. Ντ. Νικολαΐδης Λτδ. να μὴν εισπράττει οποιοδήποτε κέρδος αντίθετα προς τη γραπτή δήλωση της εφεσείουσας εταιρείας και την προσωπική διαβεβαίωση του κ. Πλατρίτη. Προσέχουμε πως δεν γίνεται αναφορά στην ταυτόσημη διαβεβαίωση της εταιρείας Μ. Ντ. Νικολαΐδης Λτδ. Όπως είδαμε, η εταιρεία αυτή, ανταποκρινόμενη στην παράκληση της Κεντρικής Τράπεζας να την πληροφορήσει σχετικά, με την επιστολή της τεκμήριο 18 (β), αναφέρθηκε σε κέρδος που πραγματοποίησε. Δεν υπάρχει οτιδήποτε στο φάκελλο, μεταγενέστερο της επιστολής της εταιρείας Μ. Ντ. Νικολαΐδης Λτδ. σε σχέση με το θέμα και δεν έχει υποδειχθεί οτιδήποτε από το υπόλοιπο περιεχόμενο του φακέλλου που θα ήταν δυνατό να δικαιολογήσει το συμπέρασμα που εμπεριέχει το πρώτο εδάφιο της παράγραφου 2 του πρακτικού. Προσθέτουμε πως στην πρωτόδικη διαδικασία η Κεντρική Τράπεζα, με στόχο τη θεμελίωση της θέσης της πως διεξάχθηκε η απαιτούμενη έρευνα, επικαλέστηκε μεταξύ άλλων, και την αλληλογραφία της με την εταιρεία Μ. Ντ. Νικολαΐδης Λτδ. και ειδικά το τεκμήριο 18(β).

Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 2 του πρακτικού εμφανίζει την εταιρεία Μ. Ντ. Νικολαΐδης Λτδ. να επωμίζεται το συναλλαγματικό κόστος. Αυτή η αντίληψη ήταν τότε δικαιολογημένη έχοντας υπόψη την επιστολή της Ε.Τ.Ε. ημερομηνίας 12 Δεκεμβρίου 1986. [Τεκμ18(α)]. Στην πρωτόδικη διαδικασία αποκαλύφθηκε ότι ήταν λανθασμένη. Η Ε.Τ.Ε., με μεταγενέστερη επιστολή της ημερομηνίας 27 Ιουλίου 1987 (τεκμήριο 29), πληροφόρησε την Κεντρική πως το συναλλαγματικό κόστος το υφίστατο η εφεσείουσα εταιρεία και απολογήθηκε για το λάθος της.

Στην πρωτόδικη απόφαση ενώ γίνεται αναφορά στα ουσιώδη γεγονότα δεν γίνεται δεκτό ότι το αιτιολογικό της απόφασης της Κεντρικής Τράπεζας στηρίχθηκε πάνω σε λανθασμένα ή παραπλανητικά γεγονότα. Με όλο το σεβασμό, πρέπει να διαφωνήσουμε. Τα δύο γεγονότα της παραγράφου 2 του πρακτικού της 14 Ιανουαρίου 1987, δεν ήταν υπαρκτά. Το γεγονός ότι η πλάνη της Κεντρικής

Τράπεζας ως προς το συναλλαγματικό κόστος δεν μπορεί να συνδεθεί με δικό της σφάλμα, δεν αλλοιώνει τα πράγματα.

Το βάρος της επιχειρηματολογίας της Κεντρικής Τράπεζας ενώπιόν μας, είχε να κάμει με τη σημασία που θα μπορούσε να προσδοθεί στη διαπιστωθείσα πλάνη. Κατά την άποψή της ήταν εντελώς επουσιώδης.

Απολήγει η πλάνη περί τα πράγματα σε παρανομία εφόσον εμφιλοχωρεί στη σειρά των συλλογισμών ή στον ειρμό των σκέψεων του διοικητικού οργάνου έτσι που η αποκάλυψή της ή το ενδεχόμενο της ύπαρξής της να αφαιρεθεί ή να θέτει εξ αντικειμένου υπό αμφισβήτηση το βάθος της κρίσης του. Επέρχεται αυτό το αποτέλεσμα όταν η πλάνη είναι ουσιώδης δηλαδή όταν επηρέασε την απόφαση του διοικητικού οργάνου.

Στην πρωτόδικη διαδικασία, προτάθηκε ως αποδεικτική του επουσιώδους των ανύπαρκτων στοιχείων που περιέχονται στο πρακτικό, η ένορκη δήλωση του κ. Νίκολσον ημερομηνίας 10 Οκτωβρίου 1987 που κατατέθηκε στο φάκελλο του Δικαστηρίου. Σε εκείνη την ένορκη δήλωση ο κ. Νίκολσον αναφέρεται, μεταξύ άλλων, στα θέματα του κέρδους που πραγματοποιούσε η Μ. Ντ. Νικολαΐδης και του συναλλαγματικού κόστους, όχι για να υποστηρίξει ότι το πρακτικό της 14 Ιανουαρίου 1987 απέδιδε την πραγματική εικόνα αλλά για να υποβαθμίσει τη σημασία τους. Διατύπωσε έτσι άποψη αναφορικά με το ποιοί ακριβώς παράγοντες διαδραμάτισαν ρόλο στη λήψη της προσβαλλόμενης απόφασης. Προωθώντας αυτή τη γραμμή, ο δικηγόρος της Κεντρικής Τράπεζας εντόπισε ως ουσία της υπόθεσης το γεγονός ότι η εφεσείουσα εταιρεία ενήργησε έξω από το υπεράκτιο πλαίσιο πράγμα που, ανεξάρτητα από οτιδήποτε άλλο, ήταν αρκετό, κατά την εισήγησή του, για να δικαιολογήσει την ακύρωση της άδειας που της δόθηκε. Επικαλέστηκε, συναφώς, την επιστολή της 17 Φεβρουαρίου 1987, (τεκ. 23) με την οποία πληροφορήθηκε η εφεσείουσα εταιρεία πως η προσβαλλόμενη απόφαση λήφθηκε επειδή, με βάση πληροφορίες που συγκεντρώθηκαν

από διάφορες πηγές, αποκαλύφθηκε ότι, αντίθετα με την υπεράκτια ιδιότητά της, σε αριθμό περιπτώσεων, προέβη σε μή εξουσιοδοτημένες διευθετήσεις με τοπικές εταιρείες που δεν ήταν προς όφελος της κυπριακής οικονομίας. Στην πρωτόδικη απόφαση έγινε δεκτό πως η ουσία δεν ήταν "το ποιός επιβαρυνόταν με το συναλλαγματικό κόστος αλλά ο τρόπος λειτουργίας της αιτήτριας εταιρείας που ήταν εκτός του υπεράκτιου πλαισίου".

Από τη μελέτη του συνόλου των στοιχείων, έχουμε αχθεί σε διαφορετικό συμπέρασμα. Οι λόγοι για τους οποίους λήφθηκε η προσβαλλόμενη απόφαση περιέχονται στο πρακτικό της 14 Ιανουαρίου 1987. Η μεταγενέστερη προσπάθεια ερμηνείας του πρακτικού από τον κ. Νίκολσον δεν μπορεί να αναμορφώσει τα γεγονότα όσο και αν ήταν ένας από τους συντάκτες του. Το θέμα, από τη στιγμή της σύνταξης του πρακτικού που οδήγησε στην προσβαλλόμενη απόφαση, είχε εκφύγει από τη σφαίρα του υποκειμενικού και είχε εισέλθει στη σφαίρα του αντικειμενικού μέσα στην οποία και διενεργείται ο δικαστικός έλεγχος της διοικητικής ενέργειας. Το ίδιο ισχύει και για την επιστολή της 17 Φεβρουαρίου 1987 που στάλθηκε μετά τη λήψη της προσβαλλόμενης απόφασης σε απάντηση των έντονων διαμαρτυριών της εφεσείουσας εταιρείας. Άλλωστε, ούτε η εκ των υστέρων αντιμετώπιση του θέματος από τους δύο λειτουργούς που το είχαν χειριστεί ήταν ταυτόσημη. Σε δική του ένορκη δήλωση ο κ. Ι. Πάσιος επικαλείται τόσο τη μη πραγματοποίηση κέρδους την οποία μάλιστα συνδέει με το δυσμενή επηρεασμό των συναλλαγματικών αποθεμάτων της Δημοκρατίας για τον οποίο γίνεται λόγος στο πρακτικό, όσο και την επιβάρυνση του συναλλαγματικού κόστους.

Στο πρακτικό της 14 Ιανουαρίου 1987, μετά την παράθεση στις πρώτες τρεις παραγράφους εκείνων που είχαν εκληφθεί ως πραγματικά γεγονότα, διατυπώνονται ρητά τα συμπεράσματα που προκύπτουν από τα γεγονότα αυτά και εντοπίζεται ως μόνη λύση, εξ αιτίας αυτών των συμπερασμάτων, η ακύρωση της άδειας που είχε δοθεί.

Φαίνεται πως η παράγραφος 1 του πρακτικού πραγματικά δεν επηρέασε αποφασιστικά. Αυτό προκύπτει από το γεγονός ότι τα συμπεράσματα στηρίχτηκαν, όπως αναφέρεται, ιδιαίτερα στις παραγράφους 2 και 3 πράγμα που δέχθηκε ενώπιόν μας και η Κεντρική Τράπεζα. Θα ήταν άλλωστε αφύσικο να προσεγγιζόταν το ζήτημα διαφορετικά από τη στιγμή που οι αγορές, όπως τις πραγματοποιούσε η εφεσείουσα εταιρεία, γίνονταν με βάση την έκφραση της γενικής πολιτικής της Κεντρικής Τράπεζας στην οποία και γίνεται λόγος στο πρακτικό.

Δεν μπορεί όμως να λεχθεί το ίδιο και για την παράγραφο 2. Είναι σαφές από το πρακτικό πως τα συμπεράσματα που εξάχθηκαν την είχαν ως βάση. Προς την ίδια κατεύθυνση οδηγεί και η ίδια η φύση των συμπερασμάτων. Η αναφορά στο αποτέλεσμα της πρόκλησης ζημίας σε επιτόπιες εταιρείες και άρα στα γενικότερα οικονομικά συμφέροντα της Δημοκρατίας εμφανώς συνδέεται με τις πλανημένες διαπιστώσεις ως προς το κέρδος της Μ. Ντ. Νικολαΐδης και με το θέμα το συναλλαγματικού κόστους. Το ίδιο μπορεί να λεχθεί και σε σχέση με το συμπέρασμα ως προς τις επιπτώσεις του τρόπου λειτουργίας της εφεσείουσας εταιρείας πάνω στα αποθεματικά της Δημοκρατίας.

Το ιστορικό του θέματος, όπως το συνοψίσαμε, ενισχύει την πιο πάνω προσέγγιση του κειμένου του πρακτικού. Ο τρόπος λειτουργίας της εφεσείουσας εταιρείας ήταν γνωστός τουλάχιστον από τον Ιανουάριο 1986, ένα δηλαδή χρόνο πριν από τη λήψη της προσβαλλόμενης απόφασης. Αν η ουσία του θέματος ήταν πράγματι η λειτουργία της εφεσείουσας εταιρείας εκτός του υπεράκτιου πλαισίου της, με τον τρόπο που περιγράφηκε, ο χειρισμός θα έπρεπε, λογικά να ήταν διαφορετικός. Ήταν δεδομένος αυτός ο τρόπος λειτουργίας από τότε.

Φαίνεται όμως πως δεν ήταν έτσι. Είναι φανερό πως η Κεντρική Τράπεζα δεν ήταν διατεθειμένη να προχωρήσει στην ακύρωση της άδειας με τέτοιο αιτιολογικό. Υπήρχε η επιστολή της ημερομηνίας 22 Φεβρουαρίου 1985 ως προς

το επιτρεπτό της αγοράς εμπορευμάτων ξένης προέλευσης από τοπικές επιχειρήσεις για επανεξαγωγή και, ακόμα, υπήρχε η δήλωση της εφεσείουσας εταιρείας πως συμπλήρωσε τα έντυπα C.D.3 με τον τρόπο που η ίδια περιέγραψε από τότε, μετά από υπόδειξη του Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας.

Παρεμβάλλουμε εδώ πως εκείνος ο ισχυρισμός δεν διερευνήθηκε ή τουλάχιστον δεν φαίνεται από το φάκελλο να διερευνήθηκε. Καταχωρίστηκε στα πλαίσια της πρωτόδικης διαδικασίας ένορκη δήλωση του λειτουργού στον οποίο η εφεσείουσα εταιρεία απέδωσε την υπόδειξη, με την οποία απορρίπτεται ο ισχυρισμός της εφεσείουσας εταιρείας. Αυτή η εκ των υστέρων διάψευση, ανεξάρτητα από την πειστικότητά της, δεν αλλοιώνει τα δεδομένα που σχετίζονται με τη σημασία της πλάνης που εντοπίστηκε.

Η Κεντρική Τράπεζα, με γνωστά όλα τα γεγονότα που αποκάλυπταν την "εκτός του υπεράκτιου πλαισίου" δράση της εταιρείας (τοποθετήσαμε τα εισαγωγικά γιατί ήταν παραδεκτό από όλους ότι υπήρχε εικονικότητα στην ανάμειξη της κυπριακής εταιρείας Axxis Exports και των υπολοίπων), αναζήτησε η ίδια τρόπους επίλυσης του προβλήματος που εμφανίστηκε ως προς τη διαδικασία εξαγωγής. Έχουμε παραθέσει αναλυτικά τα όσα έγιναν και δεν θα τα επαναλάβουμε. Πρέπει όμως να σημειώσουμε ξανά τη διαπίστωση που έκαμε ο κ. Νίκολσον την 18 Ιανουαρίου 1986 πως προέκυπτε κέρδος για τους κύριους προμηθευτές και, επομένως, για την οικονομία της Κύπρου από τον τρόπο λειτουργίας της εφεσείουσας εταιρείας. Η τελική διαφορετική εκτίμηση ως προς τις επιπτώσεις της δράσης της εταιρείας, δεν μπορεί παρά να αποδοθεί στα μεταγενέστερα στοιχεία που καταγράφονται ως δεδομένα στο πρακτικό της 14 Ιανουαρίου 1987.

Έχει αναπτυχθεί το ακόλουθο επιχείρημα. Η διακριτική εξουσία της Κεντρικής Τράπεζας είναι ευρεία. Κατά την ενάσκησή της ήταν εύλογα επιτρεπτό να ακυρωθεί η άδεια για μόνο το λόγο ότι η εφεσείουσα εταιρεία λειτούργησε εκτός του υπεράκτιου πλαισίου της, ιδιαίτερα έχοντας υπόψη την προνομακλή φορολογική μεταχείρισή της κατ' εφαρμογή του άρθρου 28(A) των Περί Φορολογίας

Εισοδήματος Νόμων 1961 ως 1977.

Δεν χρειάζεται να επεκταθούμε είτε σ' αυτά είτε στην αντίστοιχη νομική ανάλυση της εφεσείουσας εταιρείας ως προς την κατ' ισχυρισμό τιμωρητική φύση της απόφασης για ακύρωση της άδειας και κατ' επέκταση της ανάγκης για τήρηση των κανόνων της φυσικής δικαιοσύνης. Δεν χρειάζεται ακόμα να επεκταθούμε στα όσα έχουν λεχθεί σε σχέση με τη φειδώ με την οποία γενικά πρέπει να επιλέγεται το ακραίο μέτρο της ακύρωσης άδειας που δόθηκε. Όπως τονίστηκε, έχοντας υπόψη την ιδιομορφία της παρούσας περίπτωσης, και στην περίπτωση που η Κεντρική Τράπεζα δεν θα ήταν διατεθειμένη να επιτρέψει ή να ανεχθεί τη συνέχιση της λειτουργίας της εφεσείουσας εταιρείας με τον τρόπο που περιγράφηκε, θα αναμενόταν να αποφάσιζε όχι την ακύρωση της άδειας αλλά το ξεκαθάρισμα της θέσης της πως σε ό,τι αφορούσε το μέλλον δεν ήταν διατεθειμένη να δεχθεί ο,τιδήποτε λιγότερο από την λειτουργία της εταιρείας μέσα στο υπεράκτιο πλαίσιο της.

Το Δικαστήριο δεν ασκεί διοίκηση και δεν αποφασίζει πρωτογενώς αν, πάνω στη βάση ορισμένων δεδομένων, δικαιολογείται η μια ή η άλλη διοικητική ενέργεια. Ο ρόλος του είναι ελεγκτικός και θα ξέφευγε από τα δικαιοδοτικά του πλαίσια αν διατύπωνε άποψη ή αν πιθανολογούσε ως προς το πώς θα έπρεπε ή θα μπορούσε να ασκηθεί η διακριτική ευχέρεια του διοικητικού οργάνου εφόσο δεν εμφανιζόταν πλάνη. Όπως σε κάθε τέτοια περίπτωση, με βάση τις θεμελιωμένες πάνω στο θέμα αρχές, η διαπίστωση πως υπάρχει πλάνη ως προς τα πραγματικά γεγονότα που επηρέασε προς την κατεύθυνση της λήψης της απόφασης, δεν αφήνει περιθώρια για υποθετικές αναζητήσεις.

Για τους πιο πάνω λόγους η έφεση επιτυγχάνει, η πρωτόδικη απόφαση παραμερίζεται και η προσβαλλόμενη απόφαση της Κεντρικής Τράπεζας ακυρώνεται ως το προϊόν της πλάνης αναφορικά με τα πραγματικά γεγονότα, με έξοδα υπέρ της εφεσείουσας εταιρείας.

*Η έφεση επιτυγχάνει με
έξοδα υπέρ των εφεσειόντων.*